

ฉบับที่ ๙/๒๕๖๑

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สนข. จัดประชุมคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี แฉลงภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล ว่าการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อติดตามผลและเร่งรัดการแก้ไขปัญหาจราจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีนายไพรินทร์ ชูโชติถาวร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงคมนาคม เข้าร่วมประชุมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม พร้อมด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ของ คจร. ฯลฯ โดยมีนายชัยวัฒน์ ทองคำคูณ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการในการประชุม สรุปสาระสำคัญผลการประชุมได้ ดังนี้

๑. การดำเนินการโครงการระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ในเมืองภูมิภาค สรุปได้ดังนี้

๑.๑ **โครงการศึกษาออกแบบรายละเอียดระบบขนส่งสาธารณะในเขตจังหวัดขอนแก่น และผลกระทบสิ่งแวดล้อม** ที่ประชุมได้รับทราบผลการศึกษาโครงการดังกล่าว โดยระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสมกับเมืองขอนแก่น ได้แก่ ระบบรถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Transit, LRT) ในรูปแบบการลงทุนโดยที่รัฐเวนคืนที่ดินแล้วให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งงานระบบและจัดหาตัวรถตลอดจนงานดำเนินการและบำรุงรักษา ซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุด สำหรับเส้นทางที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการนำร่อง ได้แก่ เส้นทางในแนวเหนือ-ใต้ (บ้านสำราญตำบลสำราญ – ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น) ระยะทางประมาณ ๒๒.๘ กิโลเมตร

๑.๒ **โครงการศึกษาออกแบบระบบขนส่งมวลชนจังหวัดภูเก็ต (โครงการรถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ต)** ที่ประชุมได้รับทราบผลการศึกษาโครงการดังกล่าว ซึ่งระบบรถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Transit หรือ Tramway) เป็นระบบที่มีความเหมาะสมมากที่สุดสำหรับจังหวัดภูเก็ต ตามผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับระบบอื่นๆ โดยมีทางวิ่งระดับดิน ยกเว้นบริเวณท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต เป็นสถานียกระดับและมีทางลอดสำหรับระบบรถไฟฟ้า จำนวน ๖ ทางลอด ตามแนวทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ มีจำนวนสถานีทั้งหมด ๒๔ สถานีเป็นสถานียกระดับ ๑ สถานี ที่สถานีท่าอากาศยานนานาชาติจังหวัดภูเก็ต และเป็นสถานีใต้ดิน ๑ สถานีที่สถานีกลาง และมีศูนย์ซ่อมบำรุง ๑ แห่ง ตั้งอยู่บริเวณอำเภอถลาง จุดเริ่มต้นโครงการอยู่บริเวณสถานีรถไฟท่าปูน จังหวัดพังงา เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางกับระบบรถไฟสายใหม่เส้นทางจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึง จังหวัดพังงา ส่วนจุดสิ้นสุดโครงการอยู่ทางเหนือของท่าแยกฉลอง (บนถนนเจ้าฟ้าตะวันออก ห่างจากท่าแยกฉลอง ประมาณ ๒๐๐ เมตร) ระยะทางรวม ๕๘.๕๒๕ กิโลเมตร ทั้งนี้ ปัจจุบันโครงการรถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ตได้ถูกบรรจุไว้ในโครงการตามมาตรการ PPP Fast Track ปี ๒๕๖๐ ของกระทรวงคมนาคม โดยกระทรวงคมนาคมได้มอบหมายให้การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการในขั้นตอนการลงทุนและการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้ารางเบาจังหวัดภูเก็ต ขณะนี้ รฟม. อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษารายงานการศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมเพื่อให้เอกชนร่วมลงทุน (PPP) ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ภายในปี ๒๕๖๑

๑.๓ โครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบระบบขนส่งสาธารณะเมืองพิษณุโลก

ที่ประชุมได้รับทราบผลการศึกษาโครงการดังกล่าว โดยเทคโนโลยีระบบขนส่งสาธารณะที่มีความเหมาะสมกับแนวเส้นทาง และมีความเป็นไปได้มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ รถโดยสารขนาดปกติ (Regular Bus) รถโดยสารขนาดเล็ก (Micro Bus) และรถรางล้อยาง (Auto Tram) และกำหนดอัตราค่าโดยสารไว้ ๓ ลักษณะ คือ ราคา ๑๐ บาท สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้สูงอายุและผู้พิการ ราคา ๑๐ บาท สำหรับประชาชนทั่วไปในพิษณุโลก ราคา ๒๐ บาท และสำหรับนักท่องเที่ยว ราคา ๓๐ บาท รวมทั้ง มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานี จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ๑) สถานีขนส่งผู้โดยสาร พิษณุโลก แห่งที่ ๑ ขนาด ๖ ไร่ รองรับกิจกรรมเชิงพาณิชย์เป็นหลัก มีความพร้อมค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงระบบขนส่งสาธารณะ ๒) ศูนย์การค้าโลตัสท่าทอง ขนาด ๒๕ ไร่ รองรับกิจกรรมที่พักอาศัยเป็นหลัก ความพร้อมค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นจุดศูนย์กลางการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์การค้าในเมืองและขั้วความเจริญมหาวิทยาลัยนเรศวร และ ๓) สถานีขนส่งผู้โดยสาร พิษณุโลก แห่งที่ ๒ ขนาด ๕๐ ไร่ รองรับกิจกรรมเชิงพาณิชย์เป็นหลัก ความพร้อมค่อนข้างสูง เนื่องจากทำเลที่ตั้งใกล้กับศูนย์พัฒนาสีเขียวอินโดจีนและสถานีขนส่งสาธารณะแห่งใหม่และรองรับการบริการขนส่งสาธารณะและบริการด้านโลจิสติกส์

๑.๔ โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาขนส่งสาธารณะจังหวัดเชียงใหม่

ที่ประชุมได้มีการพิจารณาผลการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาขนส่งสาธารณะจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง สนข. ได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ โครงการฯ แผนแม่บทระบบขนส่งสาธารณะจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความเหมาะสม จำนวน ๒ โครงการฯ คือ **โครงการฯ A** ประกอบด้วย ๑) ระบบหลัก เป็นระบบรถไฟฟ้าแบบรางเบา (Light Rail Transit: LRT) ๓ เส้นทางได้ แก่ สายสีแดง สายสีน้ำเงิน และสายสีเขียว รวมระยะทาง ๓๔.๙๓ กิโลเมตร ๒) ระบบรอง เป็นระบบรถโดยสารประจำทาง จำนวน ๗ เส้นทาง ระยะทางรวม ๘๙ กิโลเมตร แต่ละเส้นทางสามารถวิ่งร่วมกับการจราจรปกติ หรือมีเขตทางพิเศษบางส่วน (Bus Lane) และ ๓) ระบบเสริม เป็นระบบรถโดยสารประจำทางในเมือง จำนวน ๗ เส้นทาง ระยะทางรวม ๘๕ กิโลเมตร วิ่งร่วมกับการจราจรปกติในเขตเมือง และ**โครงการฯ B** ประกอบด้วย ๑) ระบบหลัก เป็น LRT ๓ เส้นทาง และมีแนวเส้นทางเช่นเดียวกับโครงการฯ A แต่โครงสร้างทางวิ่งเป็นโครงสร้างทางวิ่งระดับดินทั้งหมด รวมระยะทาง ๔๑.๔๙ กิโลเมตร ๒) ระบบรอง เป็นระบบรถโดยสารสาธารณะ ๗ เส้นทาง มุ่งเป้าประกอบเช่นเดียวกับโครงการฯ A และ ๓) ระบบเสริม เป็นระบบรถโดยสารสาธารณะ ๗ เส้นทาง มุ่งเป้าประกอบเช่นเดียวกับโครงการฯ A สำหรับแนวทางการลงทุนเสนอให้เป็น ๓ รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบที่ ๑ รัฐลงทุน ๑๐๐% รูปแบบที่ ๒ PPP รัฐลงทุนงานโยธา เอกชนลงทุนงานระบบเครื่องกลและระบบไฟฟ้า (M&E) และจัดหาขบวนรถไฟฟ้า และรูปแบบที่ ๓ PPP รัฐร่วมเอกชน จัดตั้งบริษัท และระดมทุน (กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน) ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการในขั้นตอนการลงทุนและการก่อสร้างโครงการดังกล่าว โดยอาจหารือท้องถิ่นถึงแนวทางการดำเนินงานรวมกันต่อไป

๑.๕ โครงการศึกษาแผนแม่บทจราจรและแผนแม่บทพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ

ในเขตเมืองนครราชสีมา ที่ประชุมได้มีการพิจารณาผลการศึกษาจัดทำแผนแม่บทจราจรและแผนแม่บทพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองนครราชสีมา ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ โดยระบบขนส่งสาธารณะที่เหมาะสม ได้แก่ ระบบรถไฟฟ้ารางเบา (Light Rail Transit, LRT) มีทั้งหมด ๓ เส้นทางหลัก ได้แก่ สายสีเขียว สายสีส้ม และสายสีม่วง แบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ ๑) ระยะที่ ๑ ควรดำเนินการก่อน คือ สายสีเขียวพร้อมกับสายสีส้ม ๒) ระยะที่ ๒ ได้แก่ สายสีม่วง โดยให้ดำเนินการหลังจากสายสีเขียวและสายสีส้มเปิดให้บริการแล้วประมาณ ๓ ปี ทั้งนี้ จะมีการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานี (Transit Oriented Development : TOD) หรือจุดจอดของระบบขนส่งสาธารณะ ได้คัดเลือกพื้นที่ ๒ บริเวณ

ได้แก่ย่านสถานีรถไฟฟ้านครราชสีมา หรือย่านสถานีรถไฟโคราช (TOD ๑) และย่านสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครราชสีมาแห่งที่ ๒ (TOD ๒) ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการในขั้นตอนการลงทุนและการก่อสร้างโครงการดังกล่าว โดยอาจหารือถึงถึงแนวทางการดำเนินงานรวมกันต่อไป

๒. ผลการดำเนินงานภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การมอบหมายให้กรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารจัดการเดินรถโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงหมอชิต - สะพานใหม่ - คูคต และช่วงแบร์ริง - สมุทรปราการ ของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.)

ที่ประชุมได้รับทราบผลการดำเนินงานภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การมอบหมายให้กรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารจัดการเดินรถโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงหมอชิต - สะพานใหม่ - คูคต และช่วงแบร์ริง - สมุทรปราการ ของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) และเห็นชอบแนวทาง และข้อเสนอของ สบข. โดยให้ กทม. เป็นผู้รับภาระค่าจ้างโครงสร้างพื้นฐาน (ประกอบด้วย ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าก่อสร้างงานโยธา และค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าซื้อพร้อมติดตั้งระบบไฟฟ้าและเครื่องจักรกลและระบบการเดินรถทั้งหมด โดยขอให้รัฐบาลขยายเวลาการชำระคืน ในส่วนที่ รฟม. ได้ใช้รายได้ออกไปแล้ว วงเงินรวม ๕๓.๒๙๔ ล้านบาทด้วย ทั้งนี้ กทม. จะนำแนวทาง และข้อเสนอของ สบข. ในเรื่องดังกล่าว หารือกับผู้บริหาร และสภากรุงเทพมหานคร และจัดทำข้อเสนอ และวิธีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการรับโอนโครงการเสนอคณะกรรมการฯ อย่างเป็นทางการในการประชุมครั้งถัดไป เพื่อให้สามารถเปิดให้บริการได้ภายในปี ๒๕๖๑ ต่อไป

๓. โครงการศึกษาจัดทำระบบจอดแล้วจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนแม่บทจอดแล้วจรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนแม่บทจอดแล้วจรฯ ไปเป็นแนวทางในการจัดทำจอดแล้วจรถูกจอดแล้วจร ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ซึ่งแผนแม่บทฯ ดังกล่าว ได้มีการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาจอดแล้วจร โดยอ้างอิงช่วงเวลาของการพัฒนาโครงการรถไฟฟ้าตามแผนแม่บท M-MAP ออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้ ๑) **แผนการพัฒนาจอดแล้วจรระยะเร่งด่วน** โครงการที่เปิดให้บริการแล้ว-โครงการที่กำลังก่อสร้างอยู่หรือแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (๐-๒ ปี) มีสถานีจำนวนทั้งสิ้น ๑๗ สถานี ที่ควรมีการพัฒนาจอดแล้วจรเป็นสถานีที่มีในแผนการพัฒนาจอดแล้วจรจำนวน ๓ สถานี สถานีที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพจำนวน ๖ สถานี และสถานีที่ที่ปรึกษาเสนอให้มีเพิ่มเติมจำนวน ๘ สถานี ๒) **แผนพัฒนาจอดแล้วจรระยะกลาง** โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ (๓-๕ ปี) มีสถานีจำนวนทั้งสิ้น ๒๔ สถานี ที่ควรมีการพัฒนาจอดแล้วจร เป็นสถานีที่มีในแผนการพัฒนาจอดแล้วจรจำนวน ๗ สถานี และสถานีที่เสนอให้มีเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑๗ สถานี และ ๓) **แผนพัฒนาจอดแล้วจรระยะยาว** โครงการที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๒ (๖-๑๒ ปี) มีสถานีจำนวนทั้งสิ้น ๕ สถานี ที่ควรมีการพัฒนาจอดแล้วจร เป็นสถานีที่มีในแผนการพัฒนาจอดแล้วจรจำนวน ๓ สถานี และสถานีที่เสนอให้มีการพัฒนาเพิ่มเติมจำนวน ๒ สถานี ทั้งนี้ ได้นำเสนอโครงการนำร่องเบื้องต้นรวม ๓ แห่ง ประกอบด้วย ๑) โครงการนำร่องที่ ๑ จุดจอดแล้วจรบริเวณสถานีกาญจนาภิเษก โครงการรถไฟฟ้าสายสีแดงอ่อน ๒) โครงการนำร่องที่ ๒ ปรับปรุงประสิทธิภาพจุดจอดแล้วจรสถานีคลองบางไผ่ โครงการรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม ช่วงบางใหญ่-เตาปูน และ ๓) โครงการนำร่องที่ ๓ จุดจอดแล้วจรสถานีตลาดพลู โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว สายสีลม (ช่วงสนามกีฬาแห่งชาติ-บางหว้า)

๔. โครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๓ สายเหนือ ตอน N๒ เชื่อมต่อไปยังถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานครด้านตะวันออก

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบรูปแบบการพัฒนาโครงการเพื่อใช้ประโยชน์เสาตอม่อโครงการระบบทางพิเศษ ขั้นที่ ๓ สายเหนือ บนแนวกิ่งกลางถนนประเสริฐมนูกิจที่ก่อสร้างไว้แล้วให้เกิดประโยชน์ ด้วยการพัฒนาทั้งระบบทางด่วน และระบบขนส่งมวลชนบนแนวสายทางเดียวกัน และมอบ สนข. พิจารณาระยะเวลาการพัฒนา

โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำตาลที่เหมาะสม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสายหลักตามแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่จะเปิดให้บริการ และบรรจุแผนการพัฒนาโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำตาลในแผนแม่บทฯ ที่ สนข. อยู่ระหว่างการศึกษาทบทวน รวมทั้ง มอบ กทพ. ดำเนินการพัฒนาโครงข่ายระบบทางด่วนทดแทนตอน N๑ ไปพร้อมกันกับการพัฒนาโครงการระบบทางด่วนขั้นที่ ๓ ตอน N๒ และ E-W Corridor เพื่อลดผลกระทบการจราจรบริเวณแยกเกษตร โดยออกแบบโครงสร้างของระบบทางด่วนขั้นที่ ๓ สายเหนือ ตอน N๒ ให้รองรับการพัฒนาระบบรถไฟฟ้าสายสีน้ำตาลที่จะดำเนินการในอนาคต
